In mir da model a Sagogn

La fundaziun Platta Pussenta ha schau restaurar questa stad in mir schetg ella cuntrada Carnetg/Sorts agl ur dil Vitg dadens da Sagogn. Igl ei in mir da model, ulteriuras lavurs en quei sectur ein previdas.

Uost 2024, avon la restauraziun dil mir.

Settember 2024, suenter la restauraziun. FOTOS AUGUSTIN BEELI

AUGUSTIN BEELI/FMR

La fundaziun Platta Pussenta ei activa sils territoris communals da Falera, Laax, Sagogn e Schluein. Gl'uost ha ella dau la partenza ad in project pli vast en connex culs mirs schetgs. Suenter ch'ella ha sanau e restaurau avon sis onns il mir da Cleus sur Schluein ha ella instradau in project da model a Sagogn. La costa el territori Carnetg/Sorts denter Sagogn e Schluein han ils habitonts d'antruras structurau cun in grond diember da mirs. A quels vul il project sededicar ils proxims onns.

In mir vegl era sballunaus

Auter ch'ils liungs mirs da cunfin eis ei pli difficil da restaurar in mir da sustegn e terrassar. Mirs schetgs dat ei dil reminent nundumbreivels, cunzun en territoris collinus e muntagnards. Cun mirs schetgs cunfinesch'ins, sustegn, terrassescha ni dat structura. Schizun Guglielm Tell duei haver laghegiau 1307 sin Gessler ord siu lagugn – giu d'in mir schetg – cu il castellan ei passaus cun ses trabants tras la «Hohle Gasse». Igl ei nuot auter ch'in passadi stretg cunfinaus da crappa. En ed entuorn vitgs ed uclauns dat ei aunc singuls exempels da talas construcziuns. Biars ein denton svani e daventai muschnas. Suenter paucas generaziuns sa negin pli ch'els existevan. Mantener els sco perdetga da lavur e prestaziun d'anturas, da carstgauns ferms ed inschignus, ei in punct essenzial dil project.

La fundaziun Platta Pussenta ha instradau quel cul secund mir da model. In emprem, in tal che cunfinescha praus e ogna, ha ella restaurau a Cleus ella Val da Schluein. A Sagogn ein ils mirs ella cuntrada vidlunder dad «ir ellas caglias» – el vér senn dil plaid. Quel a Carnetg/Sorts era sballunaus e strusch aunc veseivels. Igl era in mir da sustegn da 22 meters lunghezia. Ensemen cun ina retscha auters ha el surviu per terrassar la spunda teissa. «La restauraziun duei render attent alla prestaziun d'antruras, igl ei in exempel co ins ha gudignau terren cultivabel», declara *Christian Buchli*, il president dalla fundaziun Platta Pussenta. Culs onns seigien ils mirs daventai objects funcziunals ch'ein secolligiai culla cuntrada, explichescha el vinavon el discuors culla FMR. Els ein s'integrai ed han scaffiu spazi da viver e habitadi per utschleglia, reptils, insects ed animals lactonts.

160 uras

Sustenida digl Uffeci cantunal per la protecziun d'ambient e natira, dalla fundaziun Greenstyle, las vischnauncas politicas e burgheisas ed ulteriuras sponsuras e sponsurs ha la «Platta Pussenta» surdau la lavur a mistergners dil fatg. *Bali Schwarz* ed *Ernst Schurter* han luvrau rodund 160 uras vid quei project. Auter che pli baul han els buca giu a disposiziun in triep gidonters e manuals per runar ed alzar crappa gronda. In excavatur remplazza oz persunal cun bratscha ferma. Gl'inschign da cavigliar, formar ed organisar ha la maschina buc. Ils 19 d'uost han ils dus mistergners entschiet ed in meins pli tard han els saviu surdar in mir da terrassa da 17 meters lunghezia. Tenor quei object da model vegn la fundaziun Platta Pussenta a cuntinuar ina da sias finamiras: ella vul s'engaschar vinavon per la cuntrada varionta el perimeter dallas vischnauncas Falera-Laax-Sagogn-Schluein. Ils mirs schetgs ein essenzials en quella. «Igl ei projects che fan senn ed ein prezius», remarca Christian Buchli.

POWERLIFTING

Treis tetels da campiunessa svizra per Gina Berther

Als campiunadis svizzers da powerlifting la fin dall'jamna vargada a Steinmaur el cantun Turitg ha Gina Berther da Rueras gudignau treis ga aur. Il medem mument eis ella sequalificada pils proxims campiunadis mundials.

Gina Berther ha gudignau en sia categoria en tuttas treis disciplinas dil powerlifting al campiunadi svizzer a Steinmaur. FOTO MAD

HANS HUONDER/FMR

«En sesez level jeu far in onn pausa. Mo lu sun jeu vegnida animada da tuttina separticipar al campiunadi svizzer da powerlifting a Steinmaur la fin dall'jamna vargada», di *Gina Berther* (30) da Rueras.

Senza squetsch eis ella serendida el cantun Turitg e ha brigliau. Ella categoria dallas dunnas entochen 80 kg ha ella gudignau en tuttas treis disciplinas. En schanuglias ha ella alzau la peisa 140 kg. Quei ei in niev record svizzer e 15 kg dapli che quei ch'ella ha alzau al davos campiunadi mundial.

Ella disciplina alzar la peisa giu dil baun ha Gina Berther alzau 90 kg. Era quei ei in niev record svizzer e 10 kg dapli ch'al davos campiunadi mundial. Ella disciplina alzar sur la crusch ha la Tuatschina la fin finala dumignau 195 kg. La peisa da 202,5 kg ha ella bein era alzau, mo quella ha buca quintau pervia d'in pign sbagl tecnic.

Senza squetsch

«Jeu sun fetg cuntenta cun quellas prestaziuns, surtut era perquei ch'jeu level gnanc separticipar als campiunadis. Jeu sun serendida a Steinmaur senza negin squetsch e magari ei quei nuot il mender per haver success», di Gina Berther che sequalifichescha aschia danovamein pils campiunadis mundials da l'auter onn.

Questa primavera ha Gina Berther gudignau duas ga aur ed ina ga argien als campiunadis mundials da powerlifting ad Amsterdam.

BVZ/VIAFIER MATTERHORN GOTTARD

Egon Gsponer (sen.) surpren il tgamun dalla BVZ Holding SA culla Viafier Matterhorn Gottard da Fernando Lehner. FOTO MAD

Egon Gsponer per Fernando Lehner

Dapi ier, igl emprem d'october 2024, ei Egon Gsponer niev CEO dalla BVZ Holding SA che cumpeglia era la Viafier Matterhorn Gottard. El succeda a Fernando Lehner.

Gia il november 2023 ha la BVZ Holding SA annunziau la midada da CEO sin quest atun. Cugl emprem d'october 2024 eis ella lu daventada realitad. *Egon Gsponer* ha surpriu il post da CEO da *Fernando Lehner* che va en pensiun. El ei staus 21 onns ell'interpresa, da quei 12 onns sco CEO. Egon Gsponer lavura dapi 23 onns tier la BVZ Hodling SA e dapi 13 onns eis el commember dalla direcziun. Ils davos otg onns eis el staus substitut da Fernando Lehner. «Cun quell'elecziun dat il cussegl d'administraziun peisa alla cuntinuitad ed ad ina persuna ch'enconuscha fetg bein la branscha dil traffic public e dil turissem», scriva l'interpresa en ina communicaziun als mieds da massa. «Cun bia plascher e luschezia surpren jeu il tgamun dalla BVZ Holding SA. Sin mei spetgan biaras sfidas ed interessants projects», vegn Egon Gsponer citaus ella communicaziun. Las duas parts principalas dalla BVZ Holding SA ein la Viafier Gornergrat e la Viafier Matterhorn Gottard. (cdm/fmr)

Gekennzeichneter Download (ID=7WI8VNOxN1K11XCTXcCyQg)